Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarius (Lectionarius) - Cod. Aug. perg. 16

[S.l.], [11. Jh.]

Venerabilis Beda presbiter: Homilie zu der Evangelienlesung

urn:nbn:de:bsz:31-6697

Visual Library

uros· aeterno consolabitur
gaudio· qui uiuit et regnat
cum patre inunitate sps sci
ds· per omnia saecula saecu
..lorum amen·

·FERIA SEXTA·

LEC· SCI· EV· SEC MATH·

IN illo temp· Vndecim disci
puli abierunt ingalileam·
inmontem ubi constituerat
illis ihc· et uidentes eu ado
rauerunt· quidam autem
dubitauerunt· Et accedens
ihc· locutus est eis dicens· Data
est mihi omis potestas incae
lo et interra· et reliqua·

OMEL· UEN· BEDE PBRI DE EADEM· LECTIONE·

EVANGE
LICA LECTI
O FRATRES KA
rissimi quam modo audiui
mus· et iuxta litteram gaudio
plena refulget· quia tryum
phum redemptoris nri· simul
et redemptionis nrae dona·
plano sermone describit·
Etsi hanc enucleatius pertra
ctare uelimus· gratiorem in
littera fructum spiritalis sen
sus inditum esse comperimus·
Sermo etenim di aromatum
more· quo subtilius quasi
terendo et cernendo discuti
tur· eo maiorem internae
suae uirtutis flagrantiam
reddit· Planum namq· est
et dulce ad audiendum pius·
quod discipuli abierunt in
galileam· inmontem ubi con
stituerat illis ihc· et uiden
II· tes eum adorauerunt· Sed
non uacat a mysterio· quod
dns ingalilea post resurre
ctionem· uel quod inmonte
discipulis apparuit· In mon
te et enim apparuit· ut signi

ficaret· quia corpus quod de
communi humani generis ter
ra nascendo susceperat· resur
gendo iam super terrena
omnia subleuatum caelesti
uirtute indueret· In monte
apparuit ut ammoneret fi
deles· si illic celsitudinem re
surrectionis eius cupiunt ui
dere· hic ab infimis cupidi
tatibus ad superna studeant
desideria transire· Nomen
uero galileae quid mysterii
salutaris contineat· crebra
patrum expositione notissi
mum est· Sed non abre est
sepius uerbo repetere· quod
semper necesse est animo retinere
Galilea quippe transmigratio
facta uel reuelatio dicitur
Utraq· aũt interpretatio no
minis ad unam fidem respi
cit· Siquidem supra legimus·
dixisse angelum mulieribus·
Ite dicite discipulis eius quia
surrexit· et ecce praecedit
uos in galileam· ibi eum uide
bitis· Et nunc euangelista
narrante cognouimus· quia
abierunt discipuli in galileã·
et uidentes eum adorauerunt·
Quid ergo quod dns hic praece LII·
dit discipulos in galileam
ut uideatur ab eis· secuntur
illi et uidentes eum adorant·
Nisi quia surrexit xpc a mor
tuis primitiae dormientiũ·
Secuntur aũt hi qui sunt xpi
et ipsi in suo ordine ad uitã
de morte transmigrantes·
Ibiq· eum uidentes adorant·
quia in specie suae diuinita
tis contemplantes sine fine
collaudant· Cui uisioni
congruit illud· quod gali
lea etiam reuelatio inter
pretatur· Tunc enim reue
lata facie sicut apostolus

testatur: gloriam dni specu
lantes in eandem imaginē
transformamur: quicumq·
modo reuelamus ad eum uiā
nrām· eiusq· uestigia fide se
quimur non ficta. Et uiden
tes inquit eum adorauerunt·
quidam autem dubitauerunt·
Si quaerimus unde dubitaue
rint qui uidentes dnm adoraue
runt· nulla magis causa oc
currit quam ea cuius lucas
meminit· cum ipso resurre
ctionis suae die discipulis
eum apparuisse narraret.
Conturbati uero inquit & con
territi· existimabant se spm
uidere. Uidentes ergo dnm
cognoscunt· et quia hunc dnm
esse didicerant· dimissis in
terram uultibus adorant.
Sed inerat mentibus eorum
non contempnenda dubietas
quia se non corpus in quo

passus est resuscitatum· sed
spm quem finita passione
tradidit solum uidere puta
bant. Unde confestim ma
gister pius· et eos qui iam
crediderunt in fide confortat
et illos qui adhuc dubitauer̄
ad fidei gratiam conuocat.
Omnibus scilicet intimans ad
quantam gloriae magnifi
centiam assumpta pro homi
nibus et morti data humani
tas resurgendo peruenerit.
Data est mihi inquit omīs po
testas in caelo et in terra.
Non enim haec de coaeterna
patri diuinitate· sed de as
sumpta loquitur humani
tate. Quam suscipiendo
minoratus est paulo minus
ab angelis· et in qua resur
gendo a mortuis· gloria &
honore coronatus est· et
constitutus super opera ma

nuum patris · omniaq· subiecta subpedibus eius · Inter quae omnia etiam mors ipsa quae ei adtempus praeualere uisa est · eius pedibus substrata est · Quod ergo psalmista dedn̄o resurgente amortuis ait patri · Omnia subiecisti subpedibus eius. hoc est utiq· quod resurgens ipse dn̄s ait discipulis · Data est mihi om̄is potestas in caelo et interra · Et quidē etiam priusquam amorte resurger& · nouerant angelicae uirtutes iure se subditas homini · quem asuo conditore specialiter assumptū esse uidebant · Sed caeteri interra homines dedignabantur ei subici · quem communi secum mortalitate cognouerant indutum · Contempnebant eius uirtutem inmiraculis intellegere diuinam · cui infirmitatem inpassionibus inesse cernebant humanam · Propter quod benigne mediator ipse dī et hominum · &iam hominibus interra notum fieri uolens quia data sit ei omnis potestas incaelo et interra · quatenus et ipsi cum angelis incaelo uitam possent habere perennem · Misit doctores qui cunctis perorbem nationibus uerbum uitae praedicarent · Euntes inquit docete omnes gentes · baptizantes eos innomine patris et filii et sp̄s sc̄i · Docentes eos seruare om̄a quaecūq· mandaui uobis · Rectissimus aūt ordo praedicandi . et modernis quoq· praedicatoribus aecclesiē diligentissime sectandus · ut primo

quidem doceatur auditor deinde fidei sacramentis inbuatur. deinde seruandis domini mandatis ex tempore liberius instruatur. Quia neque indoctus quisque et ignarus christianae fidei potest eiusdem fidei sacramentis ablui. neque lauacro baptismi a peccatis mundari sufficit. si non post baptisma studeat quisque bonis operibus insistere. Prius ergo docere gentes idest scientia ueritatis instituere. ac sic baptizare precipit. Quia et sine fide inpossibile est placere deo. et nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu. non potest introire in regnum dei. Ad extremum uero subiungit. Docentes eos seruare omnia quaecumque mandaui uobis. Quia sicut corpus sine spiritu mortuum est. et fides sine operibus mortua est. Quanta autem merces piae conuersationis. quale pignus futurae beatitudinis etiam in praesenti fideles maneat. subsequenter insinuat dicens. Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi.

Libet autem conferre huic testimonio quod marcus ait. Et dominus quidem postquam locutus est eis. assumptus est in caelum et sedit a dextris dei. Quia enim ipse deus et homo est. assumptus est in caelum humanitate quam de terra susceperat. manet cum sanctis in terra diuinitate qua terram pariter implet et caelum. Manet autem omnibus diebus usque ad consummationem saeculi. Ex quo intellegitur. quod usque

ad finem saeculi non sunt de futuri in mundo. qui diuina mansione et inhabitatione sint digni. Nec dubitandū eos post huius s͛eculi certamina manere cum xp̄o in regno. qui in saeculo certantes xp̄m in sui cordis hospitio meruerunt habere mansorem. Notandum interea quod praesens ubiq. diuina maiestas. aliter electis suis. aliter adest rep̄bis. Adest enim reprobis potentia naturae inconpraehensibilis qua omnia cognoscit nouissima et antiqua. Intellegit cogitationes a longe. & omnes uias singulorum p̄euidet. Adest electis. gratia piae protectionis. qua illos specialiter per praesentia dona uel flagella quasi filios pater erudit. atq. ad possessionem futurae hereditatis erudiendo prouehit. Adest electis ut scriptum est. Iuxta est dn̄s his qui tribulato sunt corde. et humiles sp̄u saluabit. Adest reprobis ut praemissum est. Uultus autem dn̄i super facientes mala. ut perdat de terra memoriam eorum. Unde necesse est. ut semper in operibus nequam paueant mali. quorum &iam cogitationes singulae conspectui dī stricti iudicis patent. Sēper in operatione iusticiae. & in his quae propter iusticiam patiuntur. gaudeant boni. Quibus dm̄ dili[...]gentib. om̄a cooperantur in bonum. & in quacumq. tribulatione positis. numquam eius pi&as abest. Cui canitur in psalmo. Tibi enim derelictus ÷

pauper· pupillo tu eris ad
iutor· Contere brachium
peccatoris et maligni· Quā
pi&atis suae praesentiam·
non tantum nobis uerbo
p̄misit· sed et euidentibus
designauit indiciis· Cum
post resurrectionem suam
discipulis saepius usq· ad
diem quo caelos pe&iit ap
paruit· eorumq· animos
ammonendo increpando
sp̄s sc̄i donum tribuendo ro
borauit· E quibus quidē
apparitionibus· decem so
lummodo in euangelista
rum scriptis inuenimus·
Sed plures fuisse doc& apls
dicens· Et resurrexit ter
tia die secundum scriptu
ras· et uisus est cephae· &
post haec undecim· Dein
de uisus est plus quā quin
gentis frib· simul· Deinde

uisus est et iacobo· deinde
apostolis omnibus· Nouis
sime autem omnium tam
quam abortiuo uisus ē mihi·
Quibus enim locis uel tempo
ribus factae sint uisiones quas
commemorat ignoramus·
Tantum scimus quia quod si
bi nouissime uisum esse dn̄m
confirmat· post ascensionē
eius factum est· Uel quan
do illum de caelo alloquens
de persecutore doctorem
ecclesiae fecit· uel quando
in paradysum et tertium
caelum raptus· audiuit ar
chana uerba quae non lice
bat homini loqui· Et sicut
alibi dicit· Mysterium eu
angelii quod ab homine non
accepit· per reuelationem
ih̄u xp̄i diceт· Decies uero
uisum ut diximus post resur
rectionem dn̄m· euangelio

rum nobis et actuum aposto
lorum prodit historia. Ubi
ipso resurrectionis suae die
quinquies apparuisse legitur.
Primo quidem mariae mag
dalenae flenti ad monumen
tum. Deinde eidem mariae
et alteri eiusdem nominis
faeminae regredientibus
a monumento nuntiare di
scipulis quae ibi compere
rant occurrens apparuit.
Tertio simoni petro. Quar
to cleopae et socio eius. cum
quibus ipse gradiens in em
maus. ibidem in panis fra
ctione cognitus est. Qui
mox reuersi hierosolimam
inuenerunt discipulos lo
quentes. quia surrexit dominus
uere. et apparuit simoni.
Nam plenius alibi quando
simoni apparuerit non legitur.
Quinto apparuit eis in eodem
loco ianuis clausis ubi aberat
thomas. Sexto. post dies
octo. quando erat cum eis
et thomas. Septimo. piscan
tibus ad mare tiberiadis.
Octauo in monte galileae quod
hodierna lectione audiuimus.
Nono. recumbentibus illis un
decim apparuit. die quo
ascendit in caelum. Decimo.
uiderunt eum ipsa die. non
iam in terra positum. sed e
leuatum in aera. caelosque
penetrantem. dicentibus sibi
angelis. Sic ueniet quem
ad modum uidistis eum
euntem in caelum. Hac
ergo frequentia corporalis
suae manifestationis osten
dere uoluit dominus ut diximus
in omni loco se bonorum de
sideriis diuinitus esse praesentem.
Apparuit namque ad monu
mentum lugentibus. Adertt

et nobis absentiae eius recor
datione salubriter contri
status. Occurrit reuertentib.
a monumento. ut agnita re
surrectionis gaudia p̄dicaret.
Aderit et nobis. dum bona
quae nouimus. proximis fi
deliter annuntiare gaude
mus. Apparuit in fractio
ne panis his qui se peregri
num esse putantes ad hospi
cium uocauerunt. Aderit
& nobis. cum peregrinis &
pauperibus quaecumq.
possumus bona libenter in
pendimus. Aderit nobis
in fractione panis cum sacra
menta corporis eius. uideli
c& panis uiui. casta ac sim
plici conscientia sumimus.
Apparuit in abdito de sua re
surrectione loquentibus.
Adest & nobis. modo eius do
no idem agentib. Aderit

nobis semper cum ab extrin
secus operibus ad tempus
uacantes de eius gratia lo
cuturi conuenimus. Appa
ruit cum foribus clausis in
tus iudaeorum metu resi
derent. apparuit cum mino
rato eodem metu apertis
eum gressibus in montis uer
tice quaererent. Adfuit
quondam confortaturus
suo spū ecclesiam cū ab in
fidelibus premeretur. & ad
publicum uenire ac dilata
ri p̄hiberetur. Adest eide
et nunc cum inclinato ad
fidem culmine regali. ter
ror quieuit persecutionis.
et omnis mundi sublimitas
apostolicis ē subdita uestigiis.
Apparuit piscantibus eosq.
apparens. diuinis adiuuit
beneficiis. Aderit et nobis
cū necessaria uitae tempo

ralis recta intentione curam⁹
iustisq; nr̄is laboribus subsi
dium suae pietatis adiungit.
Apparuit recumbentibus.
Aderit et nobis cum iuxta
apostoli monita siue man
ducamus siue bibimus. siue
aliud quid agimus. Omnia
in gloriam dī facimus. Ap
paruit primo in iudaea. de
iudaea in galilea. post haec
rursum in iudaea die quo
ascendit in caelum. Aderat
ecclesiae. cum primo solius
iudeae terminis clauderet.
adest modo cum iudaeis
ob culpam perfidiae dereli
ctis. transmigrauit ad gen
tes. Aderit in futuro cum
ante finem saeculi reuerte
tur ad iudaeam. et sicut apl̄s
ait. Intrante aūt gentium
multitudine. sic omīs isr̄l
saluus erit. Nouissime illis
apparuit. ascendens in caelū.
aderit et nobis ut eū post mor
tem sequi mereamr̄ ad caelos.
si ante mortem eum in betha
niam unde ascendit id est in
domum oboedientiae sequi
curamus. Ipse etenim caelū
ascensurus. bethaniam uenit.
Quia sicut apl̄s ait. factus est
oboediens usq; ad mortē. mor
tem aūt crucis. propt̄ quod
et ds̄ illū exaltauit. Uenim
ibidem et nos. si quod ille mo
net agimus quod ꝑmisit inten
dimus. Esto ait fidelis usq;
ad mortem et dabo tibi coro
nā uitae. Fitq; ipsius gratia
largiente. ut qui nobiscū usq;
ad uitae huius terminū manet
post hanc nos uitā ad uiden
da secum uitae caelestis p̄
mia subleuet in qua uiuit et
regnat cū patre ds̄ in unitate
sp̄s sc̄i. ꝑ omnia sc̄la sc̄lorum am̄.

DIE SABB. PASC.

LEC. SCI. EU. SEC. IOH.

IN illo temp. Cum sero esset die illo una sabbatorum. et fores essent clausae. ubi erant discipuli propter metum iudaeorum. Uenit ihc et stetit in medio eorum et dicit eis. pax uobis. et reliqua.

OMELIA BEATI AUG. EPI. DE EADEM LECTIONE.

CUM esset ergo sero die illo una sabbatorum et fores essent clausae ubi erant discipuli propter metum iudaeorum. uenit ihc et stetit in medio et dicit eis. Pax uobiscu(m).

Et hoc cum dixisset. ostendit
eis manus et latus. Claui
enim manus fixerant. lan
cea latus aperuerat. ibi ad
dubitantium corda sanan
da uulnerum sunt seruata
uestigia. Moli aut(em) corpo
ris ubi diuinitas erat. ostia
clausa non obstiterunt.
Ille quippe non eis apertis
intrare potuit. quo nascen
te uirginitas matris inuio
II. lata permansit. Gauisi sunt
ergo discipuli uiso dno.
Dixit aut(em) eis iterum pax uo
bis. Iteratio confirmatio est.
Ipse quippe dat per pph(et)am
pmissam pacem super pace(m).
Sicut misit me pater inquit.
et ego mitto uos. Aequale
patri filium nouimus. sed
hic uerba mediatoris agno
scimus. Medium quippe
se ostendit dicendo. Ille me

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg